

Erik de Jonge van het PPE:

“Samenwerking tussen pluimvee heel belangrijk bij de aanpak van

Antibioticaresistentie is ‘hot’. Iedereen heeft het er over en vindt er iets van. Binnen de pluimveehouderij wordt er hard gewerkt aan het verminderen van antibioticagebruik en aan het verminderen van resistentie. “We zijn mede veroorzaker van dit probleem en dus moeten we er als sector voor zorgen dat we zoveel mogelijk doen om resistentie te voorkomen.”

Erik de Jonge is woordvoerder van het PPE. De aanpak van antibioticaresistentie is volgens hem heel belangrijk. “Je ziet dat de multiresistentie van bacteriën toeneemt. Daardoor kunnen niet alleen dieren maar ook mensen op termijn steeds moeilijker behandeld worden.” Daarom wordt het vanaf 1 januari 2011 verplicht om antibioticagebruik op vleeskuikenbedrijven te registreren. De GD is verantwoordelijk voor het ‘bouwen’ en onderhouden van het registratiesysteem, gefinancierd door het PPE en het ministerie van LNV. De werkgroep pluimvee van de Taskforce antibioticaresistentie, waarin onder andere pluimveehouders, dierenartsen en vertegenwoordigers van PPE, LNV, VMP (Veterinaire Monitoring Pluimvee), GPN

(Gespecialiseerde Pluimveepraktijken Nederland) en de GD zitten, heeft de verplichte registratie opgenomen in haar plan van aanpak dat onderdeel is van het antibioticaconvenant.

Hoe kan registreren ervoor zorgen dat de resistentie vermindert?

De Jonge: “Registreren doet op zich niets, het is een instrument. Maar als je niets registreert, weet je ook niets. Het registreren van antibioticagebruik in een centrale database moet inzicht geven in de daadwerkelijke situatie in de sector. Als je het gebruik wilt verminderen maar je kunt niet zien welk effect de maatregelen hebben, dan wordt het lastig.” Registreren levert ook voordeel op voor de pluimveehouder en zijn dierenarts, zegt De Jonge. “De pluimveehouder krijgt de gegevens teruggekoppeld en heeft zo inzicht in zijn eigen gebruik. Dit kan hij weer vergelijken met regionale en landelijke cijfers. Zit hij hoog of juist laag?”

Gaat dat betekenen dat veelgebruikers opgespoord en ‘gestraft’ kunnen worden?

De Jonge: “Ja, in de toekomst kunnen vleeskuikenhouders afgerekend worden op veelgebruik. Met de geregistreerde gebruikscijfers kunnen we bedrijven indelen in categorieën. Dan kun je bekijken of een bedrijf misschien geholpen moet

houder en dierenarts antibioticaresistentie”

worden. Het gaat natuurlijk wel over bedrijven die structureel te veel gebruiken. Op die bedrijven kan bijvoorbeeld extra bedrijfsbegeleiding ingezet worden.” Ook dierenartsen kunnen in de toekomst aangesproken worden als blijkt dat ze veel antibiotica voorschrijven. “Dat doen we in overleg met de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) en over de veehouderijsectoren heen.”

Behalve naar de pluimveehouders en dierenartsen wordt informatie over het gebruik in de sector ook geanonimiseerd teruggekoppeld aan de overheid en publiek. “Het is belangrijk om ook naar buiten toe te laten zien hoe het gaat in een sector, wat je doet en of het werkt.”

De registratie in de pluimveesector werkt wel anders dan in de andere sectoren, stelt De Jonge. “Wij gaan meer registreren dan alleen het gebruik, namelijk ook de diagnose en de klinische verschijnselen. Dat levert heel veel extra informatie op. In het VMP gebeurt dit nu al op vrijwillige basis. Deze informatie is, net zoals informatie vanuit het GPN, heel nuttig gebleken.”

Betekent die verplichte registratie niet heel veel extra werk voor pluimveehouders?

“Dat valt wel mee; de dierenarts doet de registratie. In het

totale plan om antibioticagebruik aan te pakken zitten wel de nodige acties voor de pluimveehouder. Denk dus niet dat je achterover kunt leunen!”

De registratie is maar één onderdeel van de aanpak van antibioticaresistentie. Kun je iets vertellen over de andere maatregelen?

“De andere maatregelen hebben vooral te maken met communicatie en bewustwording. Daarnaast hebben we de samenwerking tussen dierenarts en pluimveehouder intensiever gemaakt door nieuwe maatregelen in IKB Kip op te nemen, zoals het opstellen van een bedrijfsgezondheidsplan en een bedrijfsbehandelplan. Een pluimveehouder stelt een bedrijfsgezondheidsplan op samen met zijn dierenarts en eventueel met andere adviseurs. Zo’n plan moet helpen bij het nemen van managementmaatregelen bij diergezondheidsproblemen, zodat er minder antibiotica gebruikt hoeft te worden. Verder heb je het bedrijfsbehandelplan. Dat wordt door de dierenarts opgesteld in samenwerking met de pluimveehouder. In het bedrijfsbehandelplan worden afspraken gemaakt over hoe om te gaan met het behandelen van zieke dieren op een bedrijf. Verder is in IKB Kip een contract opgenomen tussen pluim-

[Lees verder op de volgende pagina.](#)

veehouder en dierenarts. Daar staat bijvoorbeeld de minimale bezoeksfrequentie in en er wordt een één-op-één relatie vastgelegd tussen pluimveehouder en dierenarts."

Ook het koppelpaspoort is iets waarmee het antibioticagebruik teruggedrongen moet worden. De Jonge: "Er is nu wel wat informatie die je moet uitwisselen, maar dat is beperkt. Je ziet bij vleeskuikens in de eerste week veel antibioticagebruik. De vraag is of dat wel nodig is; vaak zal het preventief zijn. Als je nu de juiste gegevens meekrijgt vanuit de broederij, dan kun je zorgvuldiger werken. De broederijen hebben hiermee ingestemd en willen een advies afgeven. Voor een optimaal resultaat moeten vleeskuikenhouders natuurlijk ook weer informatie terugkoppelen naar de broederij." Dit koppelpaspoort wordt nu uitgewerkt.

Ligt de nadruk bij het resistentieprobleem soms niet wat te veel op de dieren?

De Jonge: "Ik denk het niet. Nederland heeft in de humane gezondheidszorg al een behoorlijk terughoudend antibioticabeleid, zeker in vergelijking met andere landen. Als je dat vergelijkt met het antibioticagebruik in de dierhouderijsectoren, dan is dat toch minder terughoudend. Wij zijn mogelijk mede veroorzaker van het humane probleem, dus wij moeten ervoor

zorgen dat er van onze kant zoveel mogelijk gedaan wordt om mensen te vrijwaren van problemen."

Komt er ooit een moment dat antibiotica niet meer nodig zijn?

"Nee, dat zie ik niet gebeuren. Dieren worden ziek, dat kan altijd. Antibiotica zijn, laten we dat voorop stellen, gewoon een hele goede middelen om dieren gezond te maken. Je moet het ook niet zo zien dat het gebruik van antibiotica per definitie verkeerd is. Als je het op een goede en zorgvuldige wijze gebruikt, dan is daar niets mis mee. Door alle nadruk op de aanpak en de problemen vergeet je wel eens dat met antibiotica ook dieren beter worden gemaakt."

Dierenartsen kunnen de centrale database vinden op www.gddeventer.com/pluimvee onder het kopje 'Centrale Registratie Antibiotica (IKB) & VMP'. Zij kunnen inloggen via Z-login. Wilt u meer weten? Neem dan contact op met de GD via 0900-1770.

Floris Ruitkamp, GD: "Meer inzicht in de achtergronden van het gebruik"

Floris Ruitkamp is hoofd planning, monitoring en markt bij de GD en verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de database waarin het antibioticagebruik geregistreerd wordt. Die database is nu klaar.

Ruitkamp: "In de nieuwe applicatie kunnen dierenartsen koppelbeelden, diagnoses en behandelingen vastleggen op hokniveau. De bedrijven en de hokken staan al in het systeem. De algemene gegevens over het koppel (zoals aantallen en geboortedatum) worden er automatisch bij gezocht via een link met het identificatie- en registratiesysteem van het productschap, het KIP-systeem." Om het dierenartsen nog makkelijker te maken, is het mogelijk een automatische koppeling

te maken vanuit hun eigen praktijk-managementsysteem naar de database.

Ook pluimveehouders kunnen de verzamelde informatie inzien: Ruitkamp: "Dankzij de invoer van de dierenartsen kunt u per koppel zien wat uw antibioticagebruik is. Dit wordt aangegeven in een 'dagdosering per dierjaar' (ddpdj). U krijgt deze informatie via de IKB-database van het PVE." Doordat het antibioticagebruik wordt aangegeven in dagdosering per dierjaar, is het goed mogelijk om koppels met elkaar te vergelijken. De pluimveesector gaat hierbij verder dan andere sectoren. Waar andere sectoren alleen de hoeveelheid gebruikte antibiotica registreren, wil de pluimveesector ook weten waarom er is voorgeschreven. Dit is waardevolle informatie om iets aan de achterliggende problemen te kunnen doen en selectief en correct gebruik aan te tonen.

Het is voor dierenartsen ook mogelijk om behalve de verplichte informatie nog meer te registreren, vertelt Ruitkamp. "We zijn in overleg met dierenartsen om, naast de doorgifte van verplichte IKB-data, ook aanvullende informatie door te geven. Voorbeelden hiervan zijn: welk voer wordt er gebruikt, welke vaccinaties zijn uitgevoerd, welke aanvullende onderzoeken hebben plaatsgevonden? Allemaal informatie die te maken heeft met de gezondheid van het koppel." Deze dierenartsen hebben zich verenigd in het Veterinaire Monitoring Pluimvee (VMP). De GD gaat deze VMP-data analyseren en (geanonimiseerd) terugkoppelen aan de VMP-dierenartsen. "Zo krijgen deze dierenartsen een nog scherper beeld van wat er speelt in de sector, waardoor ze hun eigen klanten nog beter kunnen adviseren."